

Godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa za 2021. godinu
MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOG SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE
POLITIKE

PREGLED STANJA U UPRAVNOM PODRUČJU

Na tržište rada u 2021. godini utjecala je pandemija uzrokovana koronavirusom uslijed koje su bile narušene gospodarske aktivnosti poslovnih subjekata. Pravovremenom uspostavom zaštitnih mehanizama u vidu potpora za očuvanje radnih mjesta značajno su ublažene negativne posljedice te je spriječen nagli porast broja nezaposlenih. U drugoj polovini godine, kada je epidemiološka situacija uzrokovala manja ograničenja u poslovanju gospodarskih subjekata, prioritetom javne politike umjesto očuvanja radnih mjesta postalo je kreiranje radnih mjesta. Također, tržište rada suočeno je s problemom nedostatka kvalificirane radne snage, što umanjuje konkurentnost hrvatskog gospodarstva, ali i stvara poteškoće za daljnji razvoj i ulaganja. Zbog ubrzanih tehnoloških promjena, nedostatak odgovarajućih vještina prepoznat je kao glavni problem u potražnji za radnom snagom.

Izazovne okolnosti koje su u izvještajnom razdoblju bile prisutne na tržištu rada, posebice u okolnostima stalnog i ubrzanog tehnološkog razvoja, digitalizacije poslovnih procesa i pojave novih oblika rada, što je bilo dodatno pojačano radom u uvjetima pandemije COVID-19, u području zaštite na radu, poticale su jačanje kulture prevencije kako bi se omogućio rad u sigurnim i zdravim radnim uvjetima.

Zahvaljujući EU sufinanciranju aktivnosti kao što su: izrada besplatnih OIRA online interaktivnih alata za procjenu riziku, razvoj Informacijskog sustava ZNR, uspostava sustava e-učenja u ovom području te provođenju edukativnih aktivnosti za sprječavanje mišićno-koštanih poremećaja administrativnih radnika, kroz ESF projekt „Razvoj sustava e-učenja upravljanja i praćenja zaštite na radu“, omogućeno je podizanje razine svijesti poslodavaca i radnika o provođenju preventivnih mjera na mjestima rada s ciljem povećanja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika, produljenje radnog vijeka, smanjenje stope bolovanja zbog ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti povezanih s radom.

Javila se i potreba dodatno zaštititi radnike kao slabiju stranu ugovornog radno pravnog odnosa, ali i pružiti poslodavcima mogućnost za fleksibilnije poslovanje i podizanje konkurentnosti. U tom smislu, bilo je potrebno najprije pristupiti poboljšanju sustava minimalne plaće kao socijalno zaštitnog instrumenta za najranjivije skupine radnika.

Stanovništvo u Hrvatskoj sve više stari te su potrebe za dugotrajnom skrbi u porastu. Stoga je kroz Nacionalni program otpornosti i oporavka predložena mjera C4.3. R3-I4 Izgradnja i opremanje centara za starije osobe (izvaninstitucijske i institucijske usluge). Izgradnjom 8 centara za starije osobe omogućila bi se dostupnost u korištenju raznovrsnih izvaninstitucijskih usluga radi poboljšanja kvalitete življenja u vlastitom domu, osiguravanje integrirane socijalne i zdravstvene skrbi na primarnoj razini te usluge smještaja za korisnike kojima je zbog otežane funkcionalne sposobnosti i narušenog zdravstvenog stanja potrebna pomoć i nadzor druge osobe u zadovoljenju svih potreba u punom opsegu. U 2021. godini razrađeni su koraci s rokovima provedbe (odabir lokacija, izrada projektno-tehničke dokumentacije, objava poziva, provedba infrastrukturnih radova i opremanja).

Centri za socijalnu skrb (82 centra i 56 podružnica) rade u suvremenom IT sustavu SocSkrb. IT sustav SocSkrb je ubrzao poslovne procese i olakšao građanima pristup sustavu u smislu da ne moraju prikupljati dokumentaciju potrebnu za priznavanje prava iz sustava socijalne skrbi jer je ista dostupna stručnim radnicima kroz informacijski sustav u realnom

vremenu. Kroz sustav se evidentiraju svi poslovni procesi centara za socijalnu skrb te podaci o korisnicima prava na novčane naknade (zajamčena minimalna naknada, jednokratna naknada, osobna invalidnina, doplatak za pomoć i njegu i dr.) i usluga (smještaj, boravak, organizirano stanovanje, psihosocijalna podrška, rana intervencija i dr.) u sustavu socijalne skrbi. Kroz sustav se vode i evidentiraju postupci vezani uz priznavanje prava na socijalne usluge kod pojedinih pružatelja usluga, ali se ne raspolaže informacijom o kapacitetima pružatelja usluga i cijeni njihove usluge. Stoga je kroz Nacionalni program otpornosti i oporavka predložena mjera koja ima cilj razviti jedinstveni IT sustav, u čiji rad će biti uključeni svi dionici u procesu priznavanja prava i pružanja usluga korisniku.

Sklopljeno je ukupno 69 ugovora u vrijednosti od 183,77 milijuna kuna u okviru Poziva "Podrška daljnjem procesu deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi za osobe s invaliditetom", "Razvoj, širenje i unaprjeđenje kvalitete izvaninstitucijskih socijalnih usluga kao podrška procesu deinstitutionalizacije" i "Unaprjeđenje postojećih i širenje usluga izvaninstitucionalne skrbi na području odabranih urbanih aglomeracija/područja Osijek, Pula, Rijeka, Slavonski Brod, Split, Zadar i Zagreb". Sva tri Poziva usmjerena su na pružanje podrške procesu deinstitutionalizacije razvojem, širenjem i unaprjeđenjem kvalitete izvaninstitucijskih socijalnih usluga.

U prosincu 2021. doneseni su Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine i Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine

U okviru Poziva financiranog iz Europskog socijalnog fonda "Osiguravanje sustava podrške za žene žrtve nasilja i žrtve nasilja u obitelji" ugovorena su 4 projekta u vrijednosti od 36,7 milijuna kuna te su time odobrena sredstva po projektima svih 6 jedinica područne (regionalne) samouprave u kojima se nije pružala usluga skrbi izvan vlastite obitelji za žene žrtve nasilja i žrtve nasilja u obitelji u skloništu: Krapinsko-zagorska, Koprivničko-križevačka, Ličko-senjska, Virovitičko-podravska, Požeško-slavonska i Dubrovačko-neretvanska županija. Odobrenim projektima omogućava se provedba Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, osobito u dijelovima koji se odnose na osiguravanje geografski ravnomjerno rasprostranjenih usluga potpore žrtvama i osiguravanje dovoljnog broja skloništa radi sigurnog smještaja i proaktivne pomoći žrtvama, osobito ženama i njihovoj djeci. U 2021. godini po navedenim ugovorima isplaćeno je 2 milijuna kuna, a njihovo trajanje planirano je do polovice 2023. godine.

U okviru Poziva "Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (šk.god.2020.-2021.)" i "Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (šk.god.2021.-2022.)" financiranih iz Fonda europske pomoći za najpotrebitije (FEAD) ugovorena su 64 projekta.

U travnju 2021. godine završio je projekt Metodologija za utvrđivanje cijena socijalnih usluga koji se provodio u okviru programa Potpora strukturnim reformama. Rezultat navedenog projekta je razvijena metodologija koja je poslužila kao podloga za izradu podzakonskog propisa kao regulatornog okvira. Krajem 2021. godine donesen je Pravilnik o metodologiji za utvrđivanje cijena socijalnih usluga, a koji je u primjeni je od 1. siječnja 2022. godine. U svrhu daljnjeg razvoja poslovnih procesa u okviru navedenog Pravilnika, pristupilo se izradi softverskog rješenja za analizu i prikupljanje podataka u okviru investicijske mjere C4.3. R3-I3 Unaprjeđenje digitalizacije sustava socijalne skrbi i implementacija sustava za metodologiju za izračun cijena socijalnih usluga u Nacionalnom programu oporavka i otpornosti. U prosincu 2021. godine raspisan je poziv za javnu nabavu za izradu tehničke i funkcionalne specifikacije novog softverskog rješenja za upravljanje podacima.

Statistički podaci Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje iz prosinca za mjesec studeni 2021. godine ukazuju na pozitivne trendove u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti u odnosu na prethodnu godinu. Na dan 30. studenoga 2021.

evidentirano je ukupno 1.583.131 osiguranika u odnosu na 1.234.991 korisnika mirovine (omjer 1:1,28). U nepovoljnim demografskim uvjetima, suočeni sa starenjem stanovništva i povećanjem životne dobi, a ujedno i krizom uslijed epidemije bolesti COVID-19 koja je značajno pogodila tržište rada, bilo je važno kroz zakonodavni okvir što prije omogućiti veću uključenost, između ostalih, i umirovljenika na tržište rada. Stoga je ubrzano provođenje mjere proširenja kruga umirovljenika koji mogu raditi, koje je bilo predviđeno za 2022. godinu.

Prosječna mirovina isplaćena za mjesec studeni 2021. godine iznosila je 2.649,90 kuna, a prosječna starosna mirovina 2.840,04 kuna. Nadalje, prosječna obiteljska mirovina za mjesec studeni 2021. godine iznosila je 2.142,86 kuna za ukupno 214.153 korisnika, što je znatno niže od prosječne mirovine. Osim toga, u većini slučajeva korisnici obiteljske mirovine su udovice, odnosno udovci, starije osobe, koji istu koriste nakon smrti bračnog/izvanbračnog druga, a u više od 27% slučajeva preživjeli bračni/izvanbračni drug potencijalno je izložen riziku od siromaštva. Također, statistički podaci ukazuju na povećanje broja korisnika najniže mirovine, kojih je u studenom 2021. godine bilo ukupno 275.250, s prosječnom mirovinom od 1.790,37 kuna, a od 1. kolovoza 2021. godine omogućena je isplata najniže mirovine umirovljenicima zaposlenim do polovice radnog vremena, čime se podigla donja razina prava iz mirovinskog osiguranja.

Rad Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: HZMO), kao i sve segmente života obilježila je epidemija bolesti COVID-19. Počevši od 2020. godine, u HZMO-u su se kontinuirano provodile mjere prevencije i sprječavanja širenja korona virusa, u skladu s uputama nadležnih državnih tijela. Organizacija rada, raspored rada i radnog vremena u HZMO-u mijenjali su se u skladu s odlukama Vlade Republike Hrvatske, preporukama i uputama Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske i drugih nadležnih tijela te je tako u određenim vremenskim razdobljima bilo uvedeno klizno radno vrijeme, a implementacijom potrebnih informatičkih rješenja omogućen je rad od kuće odnosno smjenski rad (dvojedni, odnosno tjedni). Dodatno su, na žalost, na rad i uvjete rada u HZMO-u utjecali i potresi u 2020. godini čije su se posljedice osjećale i u 2021. godini, ali se nastojalo brzom prilagodbom novonastalim okolnostima umanjiti njihov negativan utjecaj. U tim otežanim okolnostima reorganizacijom rada i radnog vremena te korištenjem modernih telekomunikacijskih tehnologija postiglo se da posljedice epidemije i potresa nisu presudno bile od utjecaja na ostvarivanje mjera u nadležnosti HZMO-a navedenih u provedbenom programu Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike za razdoblje 2021. – 2024.

Svakodnevno se povećava potreba građana za dobivanjem točnih i pouzdanih informacija iz područja mirovinskog osiguranja u cjelini, a osobito mirovinskog osiguranja temeljem individualne kapitalizirane štednje. Iz dosadašnjih iskustava uočeno je da velika većina mladih danas ne poznaje ni osnove financija, niti su svjesni svog mogućeg utjecaja tijekom radnog vijeka na svoju mirovinu u budućnosti. Tako preko 95% novozaposlenih ne odabere samo svoj obvezni mirovinski fond, već ih REGOS po službenoj dužnosti raspoređuje nakon proteka roka od mjesec dana. Također, većina zaposlenih ne prati prijave na mirovinsko osiguranje njihovih poslodavaca te iznose osnovica na koje im poslodavci obračunavaju doprinose za mirovinska osiguranja, a osobito redovitost uplata, što u konačnici utječe na njihovu buduću mirovinu. Unatoč sve većem broju implementiranih e-usluga i razvoju komunikacije s korisnicima putem mrežnih stranica, raste i potreba za informiranjem građana i poduzetnika o tim uslugama, ali i potreba za pružanjem poslovne, tehničke i savjetodavne pomoći iz ovog područja.

Na provedbu u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. (dalje u tekstu: OPULJP) i Operativnog programa za hranu i/ili materijalnu pomoć (dalje u tekstu: OPFEAD), kao i na proces programiranja novog Programa financiranog iz Europskog socijalnog fonda plus (ESF+), značajno je utjecala kriza uzrokovana pandemijom bolesti COVID-19. Tijela Sustava upravljanja i kontrole korištenja dio svojih kapaciteta preusmjerila

su na prilagodbu novom načinu rada (rad u timovima, rad od kuće, online suradnja, itd.), kao i na pružanje specifičnih uputa za korisnike ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, a koji su bili prisiljeni prilagoditi provedbu projektnih aktivnosti novonastalim epidemiološkim okolnostima i ograničenjima koje proizlaze iz istih.

Uz navedene izazove i promjene u okruženju, kao odgovor EU na krizu uzrokovanu virusom COVID-19, Europska komisija je državama članicama stavila na raspolaganje dodatna sredstava kroz postojeće Operativne programe. Tako je za Republiku Hrvatsku, za Europski socijalni fond osigurana dodatna alokacija od 530 milijuna EUR za mjeru Očuvanja radnih mjesta i 10 milijuna EUR za OPFEAD, odnosno adresiranje siromaštva i materijalne deprivacije. Upravljačko tijelo pristupilo je izmjenama OPULJP i OPFEAD, nastavno na navedenu mogućnost, a u cilju što skorije apsorpcije dostupnih sredstava u proračun Republike Hrvatske, koji je značajno pogođen spomenutom krizom, kao i potresima koji su pogodili Zagreb i Petrinju. Predmetne izmjene operativnih programa usvojene su od strane Europske komisije tijekom srpnja 2021. godine.

IZVJEŠĆE O NAPRETKU U PROVEDBI MJERA

Mjere sadržane u Provedbenom programu Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelj i socijalne politike naziva Povezivanje obrazovanja i potreba na tržištu rada, Brzo i učinkovito osiguranje socijalnog minimuma na društveno prihvatljivoj razini, Uključivanje osoba s invaliditetom na tržište rada i provođenje postupka vještačenja, Podrška poslodavcima u pronalasku odgovarajuće radne snage i povećanje dostupnosti usluga za korisnike Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (dalje u tekstu: HZZ), Mjere aktivne politike zapošljavanja, Uspostava sustava vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba, Potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenim koronavirusom COVID-19 i Jačanje kapaciteta HZZ-a (eHZZ) provode se u skladu s planiranim rokovima.

Za provedbu ovih mjera, zaključno s 31. prosinca 2021. godine, utrošeno je 6.221.019.741,63 kuna. Provođenjem ovih mjera ostvareni su značajni rezultati koji će doprinijeti usklađivanju ponude i potražnje na tržištu rada te osigurati kvalitetnu radnu snagu koja će imati kompetencije tražene u gospodarstvu. Jačanju zapošljivosti i aktivnom uključivanju na tržište rada doprinijele su mjere aktivne politike zapošljavanja koje su posebno usmjerene na osobe u nepovoljnom položaju na tržištu rada i kojima je potrebna dodatna podrška za njihovu integraciju. Očuvanje i zadržavanje radnih mjesta i nadalje je bilo prioritet gospodarskog razvoja i oporavka, a mjerama je osigurana materijalno pravna zaštita radnika i zadržavanje u zaposlenosti.

Provođenjem mjere pod nazivom Povećanje osviještenosti poslodavaca i radnika o značenju prevencije i provođenju preventivnih mjera u sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika. kontinuirano se nastoji pozitivno utjecati na zaštitu zdravlja radnika, produljenje radnog vijeka, smanjenje stope bolovanja zbog ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti povezanih s radom, te time i na smanjenje troška poslodavaca, uključujući i troška iz Državnog proračuna, zbog bolovanja uzrokovanih nedovoljno sigurnim i zdravim radnim okruženjem. Njezino provođenje ima podršku u sklopu ESF projekta „Razvoj sustava e-učenja, upravljanja i praćenja zaštite na radu“, koji je u provedbi. U sklopu projekta u tijeku je izrada 30 OIRA online alata za izradu procjene rizika za različita zanimanja i djelatnosti, kojima će se besplatno koristiti mali i srednji poslodavci. To će im smanjiti trošak poslovanja, istodobno im omogućivši da sami izrađuju i ažuriraju procjenu rizika, te time osiguraju sigurnije i zdravije uvjete za rad zaposlenima.

U sklopu projekta izrađuje se sustav e-učenja u području zaštite na radu namijenjen svim dionicima, čime se podiže razina osviještenosti o važnosti sigurnih i zdravih radnih uvjeta te provođenju preventivnih mjera na mjestima rada. Provedbom aktivnosti o sprječavanju mišićno-koštanih poremećaja kod administrativnih radnika pridonosi se zaštiti njihova zdravlja, a time i produljenju radnog vijeka. U sklopu projekta razvija se i Informacijski sustav ZNR, alat koji omogućuje praćenje i nadzor rada ovlaštenih osoba za obavljanje poslova zaštite na radu, a time i podizanje kvalitete njihova rada, čime se pozitivno utječe na sigurnost i zdravlje radnika u tvrtkama kojima pružaju navedene usluge.

Mjera Unaprijeđenje radnog zakonodavstva, sastoji se od redefiniranja nekoliko propisa iz područja radno-pravnog zakonodavstva, prvenstveno Zakona o minimalnoj plaći, zatim Zakona o radu te donošenja potpuno novog Zakona o suzbijanju neprijavljenoga rada. Također, obuhvaća i provođenje određenog broja informativno-edukativnih događanja radi osvještavanja šire zajednice o štetnostima neprijavljenoga rada. Do kraja 2021. godine Provedbenim programom je bilo predviđeno donijeti novi Zakon o minimalnoj plaći kako bi se unaprijedio sustav minimalne plaće u Republici Hrvatskoj. U skladu s opsegom izmjena i dopuna, a prema nomotehničkim pravilima, umjesto donošenja novoga zakona pristupilo se izradi Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o minimalnoj plaći te je isti stupio na snagu 1. prosinca 2021. godine. Poboljšanje sustava minimalne plaće provedeno je kroz proširenje definicije minimalne plaće, propisivanje obveze ugovaranja minimalne plaće u bruto iznosu, izuzimanje iz iznosa minimalne plaće i povećanja plaće zbog otežanih uvjeta, uvođenje zabrane odricanja od isplate minimalne plaće, dok za prekovremeni i noćni rad, te za rad nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi, radnik ima pravo na povećanje plaće najmanje u visini utvrđenoj kolektivnim ugovorom čija je primjena proširena sukladno Zakonu o radu. Slijedom navedenih zakonskih promjena proširena je i prekršajna odgovornost poslodavca. Pripremu Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o minimalnoj plaći izvršili su službenici Ministarstva u okviru redovnih poslova iz svoje nadležnosti, slijedom čega provedba nije iziskivala dodatne troškove. Paralelno, uz pripremu prethodno navedenog propisa, poduzeti su odgovarajući koraci kako bi se osiguralo ostvarenje ključnih točaka predviđenih za 2022. godinu, a to su donošenje novog Zakona o radu kao i Zakona o suzbijanju neprijavljenoga rada. Radna skupina za izradu Nacrta prijedloga Zakona o radu osnovana je tijekom svibnja 2021. godine, a radna skupina za izradu nacrta prijedloga Zakona o suzbijanju neprijavljenoga rada je u osnovana krajem prosinca 2021. godine.

U okviru provedbe mjera Poboljšana i dostupna skrb za starije i nemoćne osobe, Jačanje sustava socijalne skrbi prema najugroženijim korisnicima kroz širenje mreže socijalnih usluga i transparentnost sustava i Zaštita osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti te bolja zaštita žena i djece žrtava nasilja, po donošenju Nacionalnog plana razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine i Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine doneseni su i Akcijski planovi za razdoblje do 2021.-do 2024. Izrađeni su koraci s rokovima provedbe za pravovremenu provedbu mjere izgradnje i opremanja 8 centara za starije osobe. Potpisani su ugovori za projekte svih 6 jedinica područne (regionalne) samouprave u kojima se nije pružala usluga skrbi izvan vlastite obitelji za žene žrtve nasilja i žrtve nasilja u obitelji u skloništu, u vrijednosti od 54,7 milijuna kuna.

Za provedbu mjere Jačanje sustava socijalne skrbi prema najugroženijim korisnicima kroz širenje mreže socijalnih usluga i transparentnost sustava u 2021. utrošeno je 16.909.855,28 kuna.

Za provedbu mjere Zaštita osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti te bolja zaštita žena i djece žrtava nasilja u 2021. godini utrošeno je ukupno 24.550.241,37 kuna. Naime, u okviru izravne dodjele „Zaustavimo nasilje nad ženama i nasilje u obitelji – Za nasilje nema

opravdanja“ Ministarstvu rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike provedena je medijska kampanja senzibilizacije javnosti na problem nasilja nad ženama i nasilja u obitelji za koju je u 2021. utrošeno 1.052.798 kuna. Nadalje, u okviru Poziva "Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (šk.god.2020.-2021.)" financiranog iz Fonda europske pomoći za najpotrebitije (FEAD), ugovorena su 32 projekta za 27.041 djece u 377 škola. U okviru Poziva "Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (šk.god.2021.-2022.)" financiranog iz Fonda europske pomoći za najpotrebitije (FEAD), ugovorena su 32 projekta za 26.896 djece u 387 škola. U tijeku je osnivanje radne skupine za izradu poslovne specifikacije u svrhu izrade detaljne funkcionalne i tehničke specifikacije razvoja jedinstvenog IT sustava socijalne skrbi. Također, Provedena je Nacionalna medijska kampanja koja je imala za cilj senzibilizaciju javnosti na problem nasilja nad ženama i nasilja u obitelji kao i osvješćivanje javnosti na probleme nasilja, važnosti prijavljivanja nasilja kao i promocije 24 satne linije Nacionalnog pozivnog centra 116 006. Razvoj sustava za metodologiju cijena socijalnih usluga odvija se u skladu s terminskim planom. Ističe se da je ukupna vrijednost projekata ugovorenih u okviru Poziva "Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (šk.god.2020.-2021.)" i "Osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva (šk.god.2021.-2022.)" financiranih iz Fonda europske pomoći za najpotrebitije (FEAD) 51,8 milijuna kuna. U 2021. godini po navedenim ugovorima isplaćeno je 21.497.443,37 milijuna kuna. Radi se o Pozivu koji se objavljuje šestu godinu za redom radi ublažavanja najtežih oblika dječjeg siromaštva kroz financiranje školskih obroka djeci u osnovnim školama te je do sada osigurano 149,5 milijuna kuna za više od 30 000 djece u oko 500 škola.

Provedba mjere Redefiniranje modela obiteljske mirovine je u tijeku. Do kraja prosinca 2021. godine održana su tri sastanka Radne skupine za preispitivanje modela obiteljske mirovine, a krajem prosinca Znanstveno društvo ekonomista izradilo je Analizu obiteljske mirovine prema Zakonu o mirovinskom osiguranju i modela obiteljskih mirovina država EU te financijska procjena potencijalnih modela, koja će biti prezentirana na sastanku Radne skupine u siječnju 2022. godine.

U siječnju 2022. godine u cijelosti će se utvrditi kriteriji novog modela obiteljske mirovine, nakon čega će se pristupiti izmjeni zakonodavnog okvira. Provedba mjere Povećanje mirovine za 10% je u tijeku, a u 2021. godini mirovine su povećane za 3,03%. Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje donijelo je Odluke o aktualnoj vrijednosti mirovine (dalje u tekstu: AVM) koja je u ožujku 2021. godine iznosila 69,81 kuna, a u kolovožu 2021. godine 71,53 kuna. Navedeno u okviru redovnog usklađivanja mirovina predstavlja stopu povećanja AVM-a od 0,56% od 1. siječnja 2021. te 2,46% od 1. srpnja 2021. godine. Time je u ožujku 2021. godine postignuta planirana prva ključna točka ostvarenja (redovno usklađivanje mirovina od 1. siječnja 2021. godine), a u kolovožu je postignuta druga ključna točka ostvarenja (redovno usklađivanje mirovina od 1. srpnja 2021. godine). Za usklađivanje mirovina u 2021. godini utrošeno je ukupno oko 650 milijuna kuna. Provedba mjere Proširenje kruga umirovljenika koji mogu raditi je provedena. Izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju od 1. kolovoza 2021. godine dodatno je proširen krug umirovljenika koji mogu raditi do polovice radnog vremena uz istodobnu isplatu mirovine i na korisnike obiteljske mirovine. Time su u lipnju 2021. godine utvrđeni kriteriji za proširenje kruga umirovljenika koji mogu raditi uz isplatu mirovine, što je prva točka ostvarenja u provedbi mjere, dok je u srpnju donesen zakonodavni okvir, čime je ostvarena druga ključna točka ostvarenja mjere, čiji je planirani rok ostvarenja bio lipanj 2022. godine. Pozitivni efekt dodatnog proširenja kruga korisnika kojima je omogućen rad uz isplatu mirovine razvidan je u ovom kratkom razdoblju kada je u prosincu 2021. godine od ukupno 19.041 umirovljenika koji rade, evidentirano 410 korisnika obiteljske mirovine, što ukazuje na veliki interes, a uz ovo najnovije proširenje očekuje se daljnji porast.

Svrha mjere Osiguranje osnovnog socijalno zaštitnog prihoda za starije osobe je ostvariti propisanu potrebu osiguranja osnovnog socijalno zaštitnog prihoda na nacionalno definiranoj minimalnoj razini za starije osobe, kao jedno od jamstava osnovne nacionalne zaštite prema Preporuci 202 Međunarodne organizacije rada iz 2012 godine. Ključna točka ove mjere je „Izrađena baza podataka korisnika nacionalne naknade“, čime je omogućeno donošenje rješenja o pravu i isplata. Isto je ostvareno kroz projekt HZMO-a Provedba Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe u veljači 2021 godine. Za realizaciju ove mjere utrošeno je 800.000,00 kuna. Mjera Unapređenje rada Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za cilj ima transformaciju poslovnih procesa HZMO-a kroz definiranje budućeg poslovnog modela, informatizaciju poslovnih procesa kroz digitalizaciju, povećanje učinkovitosti poslovanja i podizanja razine produktivnosti radnika HZMO-a. Navedeno se želi ostvariti kroz tri projekta financirana sredstvima Europske unije: Modernizacija IKT podrške HZMO-a - eHZMO, Digitalizacija arhive Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje – eArhiva i Uspostava sustava upravljanja ljudskim potencijalima u HZMO-u.

Investicije Modernizacija IKT podrške Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje – eHZMO i Digitalizacija arhive Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje – eArhiva se financiraju kroz Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (dalje u tekstu: NPOO) u sklopu komponente 2. Javna uprava, pravosuđe i državna imovina u sklopu koje je podkomponenta C2.3. Digitalna transformacija društva i javne uprave, dok se projekt Uspostava sustava upravljanja ljudskim potencijalima u HZMO-u nastavlja financirati kroz Europski socijalni fond (ESF). Modernizacija IKT podrške Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje – eHZMO započela je potpisivanjem Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava Kodni broj: UP.01.3.2.08.0001 dana 7. veljače 2020 godine. S obzirom na to da je eHZMO započeo na kraju proračunskog razdoblja ESF-a 2014.-2020. te uslijed složenosti nabavnih procesa, opsega i kompleksnosti projekta, kao i činjenice da ESF ne omogućuje provođenje projekta u nastavnim fazama, cjelokupni projekt je prihvaćen za financiranje kroz NPOO donošenjem Provedbene odluke Vijeća Europske unije o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Hrvatske od 20. srpnja 2021. godine. Dana 11. listopada 2021. godine raskinut je navedeni Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava. Cilj predmetne investicije je povećati razinu kvalitete usluga koje se pružaju korisnicima te osigurati učinkovitost rada HZMO-a kroz modernizaciju informatičkog sustava i temeljnih poslovnih procesa HZMO-a. Kroz investiciju su predviđene slijedeće aktivnosti: 1. Upravljanje projektom i administracija; 2. Uspostava procesa i organizacije digitalnog poslovanja HZMO-a; 3. Unapređenje procesa razvoja IKT sustava i procesa upravljanja IKT projektima o promjenama; 4. Izgradnja i implementacija IT sustava za podršku temeljnim (core) procesima; 5. Implementacija IT sustava za podršku potpornim (ERP) procesima i 6. Promidžba i vidljivost. Za uspješan završetak investicije potrebno je da su informacijski sustav i osnovni poslovni procesi Zavoda operativni. Vrijednost investicije je 128.700.592 kuna bez PDV-a, a razdoblje provedbe je 1/2021. – 6/2026. U tijeku je provedba aktivnosti investicije, a od osiguranih sredstava u 2021. iskorišteno je 203.750,00 kuna (sa PDV-om). Investicijom Digitalizacija arhive Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje - eArhiva povećat će se dostupnost i kvaliteta javno dostupnih informacija i usluga korisnicima na tržištu rada uvođenjem digitalne arhive i racionalizacije administrativnih postupaka u upravljanju gradivom te unaprjeđenje sustava zaštite i očuvanja arhivskog i registraturnog gradiva, a u svrhu poboljšanja ukupne učinkovitosti rada HZMO-a. Dodatno, uspostavom sustava za upravljanje digitalnom arhivom povećat će se broj novih ili poboljšanih usluga koje pružaju institucije na tržištu rada, a edukacijom će se povećati broj zaposlenika u institucijama na tržištu rada osposobljenih za pružanje novih ili poboljšanih usluga. Kroz investiciju su predviđene slijedeće aktivnosti: 1. Nabava usluge skeniranja i indeksiranja dokumentacije; 2. Nabava sustava za upravljanje digitalnom arhivom; 3. Jačanje kompetencija i znanja zaposlenika HZMO-a; 4. Upravljanje projektom i administracija i 5. Promidžba i

vidljivost. Za uspješan završetak investicije potrebno je implementirati modul za upravljanje digitalnom dokumentacijom, digitalnom i fizičkom arhivom te digitalizirati oko 50.000.000 stranica što predstavlja oko 1.000.000 aktivnih spisa. Vrijednost investicije je 46.706.984 kuna bez PDV-a, a razdoblje provedbe je 6/2021. – 6/2026. Osnovan je projektni tim te je krenula provedba aktivnosti investicije. Ključne točke ostvarenja mjere za navedene investicije financirane iz NPOO-a postići će se u provedbenom planu koji će obuhvatiti razdoblje do 2026., a ne do 2023. kako je trenutno naznačeno. Projektom Uspostava sustava upravljanja ljudskim potencijalima u HZMO-u će se uspostaviti sustav za upravljanje ljudskim potencijalima, te će se osposobiti 181 radnik HZMO-a za pružanje novih ili poboljšanih usluga, a isto predstavlja ključne točke ostvarenja mjere. Zbog kašnjenja u procesu nabave navedenog sustava od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje kao Posredničkog tijela razine 2 zatraženo je i odobreno prolongiranje završetka projekta za 24 mjeseca, odnosno do 18. srpnja 2023. godine. Sukladno tome, 14. srpnja 2021. godine potpisan je dodatak Ugovoru prema kojem će se sustav za upravljanje ljudskim potencijalima uspostaviti u srpnju 2023. godine. U 2021. godini educirano je 37 radnika HZMO-a. Od osiguranih sredstava (19.845.000,15 kuna sa PDV-om) iskorišteno je ukupno 3.471.898,11 kuna sa PDV-om. Do 31. prosinca 2021. godine za aktivnosti na realizaciji ove mjere ukupno je utrošeno 3.675.648,11 kuna. S obzirom na opseg i zahtjevnost navedenih projekata, priprema tehničke dokumentacije i nabavni proces je izazovni i dugotrajan postupak. Potrebna je suradnja svih tijela javne uprave te ažurnost u davanju mišljenja i suglasnosti na nabavne procese kako bi se navedeni projekti realizirali u predviđenim rokovima i u punom opsegu. Intencija mjere Nove elektroničke usluge Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje je omogućiti korisnicima jednostavniji i efikasniji pristup uslugama HZMO-a te skratiti postupke iz mirovinskog osiguranja. U okviru ključne točke ove mjere „Omogućeno elektroničko podnošenje zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja“ uspostavljen je e-Zahtjev za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, čime je od siječnja 2021. godine dostupno pet novih usluga HZMO-a koje budućim korisnicima i umirovljenicima omogućuju predaju zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja putem sustava e-Građani: e-Zahtjev za starosnu/prijevremenu starosnu mirovinu; e-Zahtjev za invalidsku mirovinu; e-Zahtjev za privremenu invalidsku mirovinu; e-Zahtjev za obiteljsku mirovinu iza osiguranika; e-Zahtjev za obiteljsku mirovinu iza korisnika.

Ostvarenjem ove ključne točke ujedno je ostvaren cilj 2.3. Elektroničko podnošenje zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja iz Akcijskog plana za administrativno rasterećenje gospodarstva 2020. Vlade Republike Hrvatske. U okviru ključne točke „Povećan obuhvat broja elektroničkih prijava“ na dan 31. prosinca 2021. godine bilježi se da je od ukupnog broja prijava bilo 93,3% elektroničkih prijava, što je iznad ciljne vrijednosti za 2021. godine. Ključna točka „Povećan broj prijava o utvrđenom stažu i plaći radi skraćivanja postupaka za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja“ bilježi da broj prijava o utvrđenom stažu i plaći prema podacima HZMO-a na kraju 2021. godine iznosi 97,9%, što je jednako ciljnoj vrijednost za 2021. godine. Prema podacima o ključnoj točki „Uspostavljene elektroničke prijave o stažu osiguranja i plaći“, završetkom projekta Elektronička uspostava prijave eMPP-1 od 1. siječnja 2021. godine obveznicima je omogućena uspostava elektroničke prijave o stažu osiguranja i plaći. U 2021. godini postotak elektroničkih prijava o stažu osiguranja i plaći u ukupnom broju prijava o stažu osiguranja i plaći iznosi 9,9%, dok je ciljna vrijednost zaokružena 10%. U svrhu ostvarenja ključne točke „Automatizirani postupci kontrole podataka o kojima ovise prava iz mirovinskog osiguranja putem elektroničke usluge“ u HZMO-u je pokrenut projekt Digitalizacija postupka kontrole podataka za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja. Svrha je projekta digitalizacija poslovnog procesa, čime će se pridonijeti smanjenju troškova obveznicima vezanih uz nabavu papirnatih tiskanica i uz poštanske troškove dostave dokumentacije te će isto dovesti do skraćivanja postupka kontrole i posredno postupka za ostvarivanje prava iz mirovinskog

osiguranja. Projekt je uspješno završio u prosincu 2021. godine, čime se omogućuje da od siječnja 2022. godine u produkciji budu nove funkcionalnosti. U svrhu realizacije ključne mjere „Omogućeno podnošenje zahtjeva za izdavanjem prenosivog dokumenta A1 elektroničkim putem“ u HZMO-u je pokrenut projekt Podnošenje zahtjeva za izdavanje prenosivog dokumenta A1 elektroničkim putem s planiranim završetkom u prosincu 2021. godine. Međutim, tijekom projekta zbog poslovnih zahtjeva isti je podijeljen na dva dijela (kao dvije zasebne cjeline), s tim da prvi dio projekta ima rok završetka 31. prosinca 2021. godine, te drugi dio projekta s rokom završetka 30. travnja 2022. godine. Prvi dio navedenog projekta je krajem 2021. godine dovršen i 14. prosinca 2021. godine podnesen je Središnjem državnom uredu za razvoj digitalnog društva zahtjev za registraciju usluge koja je preduvjet za implementaciju projekta. Kako od navedenog tijela nije dobiveno očitovanje o podnesenom zahtjevu, završene funkcionalnosti nisu još uvijek u produkciji. Ostvarivanjem ključnih točaka „Uspostavljene elektroničke prijave o stažu osiguranja i plaći“ i „Automatizirani postupci kontrole podataka o kojima ovise prava iz mirovinskog osiguranja putem elektroničke usluge“ u potpunosti je ostvaren cilj 2.2. Digitalizacija postupaka evidencije podataka iz mirovinskog osiguranja iz Akcijskog plana za administrativno rasterećenje gospodarstva 2020. Vlade Republike Hrvatske. Za aktivnosti na realizaciji ove mjere do 31. prosinca 2021. ukupno je utrošeno 1.400.000,00 kuna.

Jačanje financijske pismenosti iz područja mirovinskog osiguranja omogućeno je otvaranjem mirovinskih informativnih centara u ožujku 2021. godine i unaprjeđenjem stručnog znanja zaposlenika u području mirovinskog osiguranja kroz edukaciju koja je u tijeku. Na provedbu ove mjere do 31. prosinca 2021. godine iskorišteno je 14.263.402 kuna. U polugodišnjem izvješću smo umjesto realizirane vrijednosti naveli ugovorenu vrijednost u iznosu od 15.160.142 pa je iz toga razloga podatak o iskorištenim sredstvima do 31.12.2021. godine manji u odnosu na podatak na 30.06.2021. godine. Time se povećava otvorenost i transparentnost mirovinskog sustava u cjelini te u konačnici poboljšava financijska pismenost građana. Svjesnost i znanja o mirovinskom sustavu dio su financijske pismenosti građana. Institucije u sustavu mirovinskog osiguranja trebaju građanima, a pogotovo mladima, osigurati podršku već od samog ulaska na tržište rada jačanjem ovog dijela financijske pismenosti. Financijska pismenost jedan je od temeljnih elemenata građanske pismenosti. Jačanje sustava obveznog mirovinskog osiguranja temeljem individualne kapitalizirane štednje omogućeno je kroz razvoj novih e-usluga REGOS-a u sustavu e-Građani. Usluga „Odabir mirovine (mirovina samo iz I. stupa ili mirovina iz I. i II. stupa)“ i usluga „Mirovinsko osiguravajuće društvo (prijava/promjena)“ integrirane su u sustav e-Građani i obje usluge su dostupne korisnicima naših usluga uz korištenje elektroničke osobne iskaznice (eOI). Zaključno, mjera jačanja financijske pismenosti je u tijeku, a mjera jačanja sustava individualne kapitalizirane štednje je u potpunosti realizirana sukladno planu.

Mjera Uspješna apsorpcija sredstava iz ESF-a/FEAD-a u svrhu ispunjavanje ciljeva kohezijske politike EU prati se ostvarenjem kroz zadanih šest pokazatelja rezultata, pri čemu su svi uspješno provedeni tijekom izvještajnog razdoblja, sukladno planiranom. Pokazatelj rezultata mjere „Stopa ovjerenih sredstava na razini OPULJP 2014.-2020.“ donosi podatke o tome da su u okviru priprema za proces ovjeravanja sredstava trenutno u Upravljačkom tijelu zaprimljene dvije Izjave o izdacima, jedna u iznosu od 1,9 milijardi kuna, s krajnjim datumom prihvatljivosti troškova - 10. svibnja 2021. godine te druga u iznosu od 1,2 milijardi kuna, s krajnjim datumom prihvatljivosti troškova - 30. lipnja 2021. godine, a koje čine podlogu za pripremu Zahtjeva za plaćanjem prema Europskoj komisiji. Nakon izvršene kontrole od strane Upravljačkog tijela odobrena je Izjava br. 1 u vrijednosti od 1,8 milijardi kuna te Izjava br.2 u vrijednosti od 1,2 milijardi kuna. Dostavljeni su izdaci od strane Tijela za ovjeravanje prema Europskoj komisiji. Pokazatelj rezultata mjere „Stopa ovjerenih sredstava na razini OPFEAD 2014.-2020.“ svjedoči kako je u Upravljačkom tijelu zaprimljena Izjava o izdacima u iznosu

od 54 milijuna kn s krajnjim datumom prihvatljivosti troškova - 23. travnja 2021. godine. Ista je obrađena od strane Upravljačkog tijela te dostavljena Tijelu za ovjeravanja u iznosu od 53,89 milijuna kuna. Dostavljeni su izdaci od strane Tijela za ovjeravanje prema Europskoj komisiji. Pokazatelj rezultata mjere „Broj izrađenih godišnjih izvješća“ uključuje izvještavanje o ostvarenju ciljeva operativnih programa, što se ostvaruje izradom Godišnjih izvješća o provedbi, koja sadrže kvalitativne i kvantitativne podatke relevantne za praćenje operativnih programa, kao i cjelokupni napredak prema ostvarenju konkretnih ciljeva programa. Izvješća usuglašena s dionicima uključenim u rad Odbora za praćenje dostavljaju se Europskoj komisiji na odobravanje. Godišnje izvješće o provedbi OPULJP podneseno je službeno Europskoj komisiji 28. svibnja 2021. godine, a Godišnje izvješće o provedbi OPFEAD 28. lipnja 2021. godine. Europska komisija je odobrila Godišnje izvješće o provedbi OPULJP 05. kolovoza 2021. godine te Godišnje izvješće o provedbi OPFEAD 18. kolovoza 2021. godine. Proces planiranja, praćenja provedbe, koordiniranje evaluacijskih aktivnosti, kao i komuniciranje i praćenje evaluacijskih preporuka važan su aspekt jačanja evaluacijskih kapaciteta tijela u Sustavu upravljanja i kontrole korištenja ESF-a te važan doprinos unaprjeđenju postupanja i kreiranju budućih ciljeva. Kontinuiranim provođenjem vrednovanja operativnih programa osigurava se unaprjeđenje programa i cjelokupnog sustava. Predmetno je obuhvaćeno pokazateljem rezultata mjere „Broj provedenih vrednovanja (odobrena završna izvješća) u okviru ESF-a“. U skladu s planiranim i unaprijed postavljenim ugovornim rokovima, od šest evaluacija koje u 2021. godini završavaju s provedbom, u prvoj polovici 2021. godine je završeno njih četiri, dok su preostale dvije završene u drugoj polovici 2021. godine. Za pet provedenih evaluacija OPULJP-a odobrena su Početna izvješća, Izvješća u tijeku provedbe te Završna izvješća, dok je za evaluaciju Inicijativa za zapošljavanje mladih za 2020. godinu odobreno Početno i Završno izvješće (izvješće u tijeku provedbe nije ni planirano za ovu evaluaciju). Također, početkom 2022. planirana je dostava nacrtu Završnih izvješća za dvije evaluacije, a tijekom 2021. odobrena su Početna izvješća i Izvješća u tijeku provedbe za navedene evaluacije. Sveukupan iznos svih odobrenih isporučevina iznosi 5.725.012,00 kn. Glavni cilj ulaganja kroz novi Program Učinkoviti ljudski potencijali (dalje u tekstu: PULJP) - ojačati ekonomiju i društvo kroz postizanje više razine zaposlenosti i aktivnosti, kvalitetnog i dostupnog obrazovanja povezanog s tržištem rada, snažnog sustava socijalne zaštite te kvalitetnih i dostupnih zdravstvenih usluga. Navedeno je obuhvaćeno pokazateljem rezultat mjere „Izrađen PULJP 2021.-2027.“ Posebnu ulogu u provedbi projektnih aktivnosti imaju će socijalni partneri i organizacije civilnoga društva. Tijekom prve polovice 2021. godine u okviru Radne skupine Solidarna Hrvatska održan je niz sastanaka i konzultacija i za PULJP te je pripremljen prvi nacrt spreman za upućivanje Europskoj komisiji u srpnju 2021. godine. Zaprimiti su komentari Europske komisije na prvi nacrt te su u razdoblju od rujna do prosinca 2021. održana dva sastanka Radne skupine Solidarna Hrvatska te brojni sastanci s dionicima i Europske komisije u cilju usuglašavanja i dorade programa. U studenom je održana misija Glavne uprave za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje (dalje u tekstu: DG EMPL) u Zagrebu na kojoj se raspravljalo o intervencijskog logici u području zapošljavanja i socijalnog uključivanja. U dogovoru s DG EMPL, 10. prosinca 2021. godine poslana je verzija 2.0 nacrtu programa na komentiranje i usuglašavanje u Europsku komisiju. Povratni komentari očekuju se u siječnju 2022. godine, kada se nastavlja dijalog s Europskom komisijom. U okviru pokazatelja rezultata mjere „Broj izrađenih godišnjih planova“ utvrđuje se da je u siječnju 2021. godine izrađen i objavljen Godišnji plan poziva na dostavu projektnih prijedloga za OPULJP za 2021. godinu te je tijekom ožujka objavljena prva izmjena, a tijekom svibnja druga izmjena tog plana.

U provođenju mjere Upravljanje promjenama i inovacijama kroz oblikovanje, razvoj i praćenje strateških i operativnih planova te učinkovitim upravljanjem procesima u roku su objavljeni strateški dokumenti, operativni planovi (Godišnji plan, Plan nabave, Prijedlog plana

prijma, Prijedlog plana zakonodavnih aktivnosti, Prijedlog plana izobrazbe) i izvješća Ministarstva te su izvješća o provedbi Strateških dokumenata dostavljena Koordinacijskom tijelu u sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske.

U okviru mjere Djelotvorno upravljanje ljudskim resursima bilježi se kako je tijekom 2021. godine 79 državnih službenika završilo barem jedan program izobrazbe. Za izobrazbu državnih službenika utrošena su sredstva u iznosu od 83.099,45 kuna. Provodilo se zakonito i djelotvorno upravljanje ljudskim resursima kroz osiguranje prava i ostvarivanje obveza zaposlenih te osnaživanje njihovih kompetencija. Nadalje, svi zaprimljeni zahtjevi riješeni su tijekom 2021. godine.

Prilikom provođenja mjere Djelotvorno upravljanje resursima te odnosima s partnerima i građanima i ostalim korisnicima usluga u 2021. godini usvojen je i objavljen na službenoj web stranici Financijski plan Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. Planirana sredstva za 2021. godinu su u iznosu od 1.872.305.368,00 kuna, a izvršena u iznosu od 1.877.415.524,35 kuna. Nadalje, u 2021. godini kontinuirano se radilo na izradi internih akata i procedura za značajnije procese. Također, omogućeno je sudjelovanje zainteresiranim stranama u oblikovanju i provedbi javnih politika. Tijekom izvještajnog razdoblja koordinirana je provjera sadržaja Izjave o fiskalnoj odgovornosti proračunskih korisnika u nadležnosti Ministarstva. Sastavljeno je Izvješće o provjeri sadržaja Izjava o fiskalnoj odgovornosti. U Izvješću su dane preporuke za daljnje jačanje sustava unutarnjih kontrola i izobrazbu državnih službenika proračunskih korisnika u nadležnosti Ministarstva, posebice za proračunske korisnike u okviru socijalne skrbi radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i boljeg funkcioniranja cjelokupnog sustava.

DOPRINOS OSTVARENJU CILJEVA JAVNIH POLITIKA

U okviru Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine za područje tržišta rada relevantan je pokazatelj stopa zaposlenosti (20-64), a čija ciljana vrijednost za 2030. godinu iznosi 75%. Također, stopa zaposlenosti je jedan od ključnih pokazatelja Programa Vlade Republike Hrvatske te Nacionalnog programa reformi.

Stopa zaposlenosti (20-64) u Republici Hrvatskoj kontinuirano raste, pa tako u 3Q 2021. iznosi 69,3% dok je u 1Q 2016. iznosila 59,4%. U prilog tome govori i podatak o broju osiguranika prema podacima HZMO-a te je na dan 31. prosinca 2021. godine broj osiguranika iznosio 1. 571. 672, što je povećanje za 35 372 u odnosu na 31. prosinca 2020. godine. Broj nezaposlenih u evidenciji HZZ-a potkraj prosinca 2021. godine iznosio je 125.715 osoba, što je smanjenje za 34.130 u odnosu na 31. prosinca 2020. godine.

Mjera Unaprjeđenje radnog zakonodavstva doprinijet će cilju 1.1. iz Programa Vlade Republike Hrvatske 2020.-2024. pod nazivom Očuvanje radnih mjesta i socijalna sigurnost. Uslijed izmjene pojedinih zakonskih odredbi, posebno definicije minimalne plaće, zabrane odricanja od isplate iste te izuzimanja povećanja za otežane uvjete rada, osigurat će se veća primanja radnicima koji primaju minimalnu plaću. Također, omogućit će se provođenje nadzora nad poštivanjem odredbi kolektivnih ugovora čija je primjena proširena sukladno općem propisu o radu, a kojima su ugovorene minimalne plaće prema složenosti poslova. Sve navedeno dodatno će poboljšati položaj radnika na tržištu rada.

Provedba mjere Povećanje osviještenosti poslodavaca i radnika o značenju prevencije i provođenju preventivnih mjera u sigurnosti i zaštiti zdravlja radnika u znatnoj mjeri u izvještajnom razdoblju 2021. godine, znatno je pridonijela cilju 1.1. Očuvanje radnih mjesta i socijalna sigurnost Programa Vlade Republike Hrvatske za razdoblje 2021.-2024., povećavši razinu svijesti i radnika i poslodavaca o važnosti sigurnih i zdravih mjesta rada, osobito u okolnostima uzrokovanim pandemijom COVID-19. Provedba navedene mjere pridonijela je osviještenosti dionika u sustavu zaštite na radu, naročito o važnosti provođenja preventivnih

mjera s ciljem zaštite zdravlja radnika i postizanja sigurnih uvjeta rada. Novim Pravilnikom o osposobljavanju i usavršavanju iz zaštite na radu i polaganju stručnog ispita uvodi se stalno stručno usavršavanje stručnjaka zaštite na radu te kontinuirano usavršavanje poslodavaca, ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu. Na taj način kontinuirano se pozitivno utječe na sprječavanje ozljeda na radu i nastanak profesionalnih bolesti, odnosno bolesti u vezi s radom te na očuvanje radne sposobnosti i produljenje radnog vijeka. Izgradnjom 8 centara za starije poboljšat će se dostupnost integrirane cjelovite skrbi za starije osobe u skladu s potrebama korisnika. Osnivanjem skloništa za žrtve nasilja u obitelji na području svih županija u Republici Hrvatskoj osigurana je zaštita u situacijama nasilja u obitelji i potpora i podrška žrtvama nasilja. Kroz osiguravanje školske prehrane za djecu u riziku od siromaštva ublažavaju se najteži oblici dječjeg siromaštva kroz financiranje školskih obroka djeci u osnovnim školama. Sva potrebna informatička oprema koja će se nabaviti bit će u skladu s EU Direktivom 2009/125/EC za eko-dizajn proizvoda povezanih s energijom, kojom se doprinosi održivom razvitku povećanjem energetske učinkovitosti i razine zaštite okoliša te u skladu s EU direktivom 2011/65/EU (RoHS) za ograničavanje upotrebe određenih opasnih supstanci u električnoj i elektroničkoj opremi. Kada električna i elektronička oprema završi s radom, otpadnu električnu i elektroničku opremu sakuplja i upravlja ovlašteni operater te obrađuje prema hijerarhiji otpada, u skladu s Direktivom 2012/19/EU o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi. Provedenom Nacionalnom medijskom kampanjom nastojalo se senzibilizirati javnost na problem nasilja nad ženama i nasilja u obitelji kao i osvijestiti javnost na problem nasilja nad ženama i nasilja u obitelji. Osviještena i senzibilizirana javnost na problem nasilja u obitelji pretpostavka je pravovremene zaštite žrtava nasilja i prevencije pojave nasilja. Doneseni akti strateškog planiranja uvjet su za povlačenje sredstava iz EU fondova. Poduzetim radnjama osigurava se zaštita osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Dodatno, razvoj sustava za metodologiju cijena socijalnih usluga uspostaviti će jednaki pristup prema pružateljima socijalnih usluga u mreži te će se postići cijene socijalnih usluga koje prate kvalitetu pruženih usluga. Razvojem i implementacijom informatičkog sustava za izračun cijena omogućit će se u sustavu socijalne skrbi lakša, brža i učinkovitija primjena metodologije za izračun cijena socijalnih usluga na svim razinama.

Program Vlade Republike Hrvatske 2020. – 2024., u cilju 1.2. Održiv zdravstveni i mirovinski sustav, predviđa povećanje mirovine za dodatnih 10% te nastavak provedbe mirovinske reforme koja osigurava adekvatnost mirovina, uspostavljanje održivog mirovinskog sustava i rješavanje problema međugeneracijske nejednakosti. Također je predviđeno omogućavanje korisnicima obiteljske mirovine pravednijeg načina izračuna mirovine te proširenje kruga umirovljenika koji mogu raditi do polovice radnog vremena, odnosno poticanje duljeg ostanka u svijetu rada i nakon 65. godine života kako bi se rad omogućio onima koji to žele. Mjere iz područja mirovinskog sustava u provedbenom programu doprinose upravo ostvarenju navedenog cilja.

Provedba navedenih mjera u mirovinskom sustavu također doprinosi ostvarenju strateškog cilja 5.5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine, odnosno provedbi politike na prioritetnom području dostojanstvenog starenja, koja uključuje poticanje duljeg ostanka u svijetu rada, poboljšanje mogućnosti umirovljenika za sudjelovanje na tržištu rada te razmatranje mogućnosti uvođenja novog modela obiteljskih mirovina. Do kraja 2021. godine su kroz provedbu mjera provedbenog programa, u okviru predviđenih rokova, stvoreni preduvjeti za ispunjenje ciljeva predviđenih Programom Vlade Republike Hrvatske 2020. – 2024. te Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine

Mjerom Osiguranje osnovnog socijalno zaštitnog prihoda za starije osobe ostvaren je cilj 1.2. Održiv zdravstveni i mirovinski sustav Programa Vlade Republike Hrvatske 2020. – 2024., na način da je HZMO implementirao i omogućio provedbu Zakona o nacionalnoj

naknadi za starije osobe. Tako je na dan 31. prosinca 2021. godine u isplati bilo 5696 korisnika nacionalne naknade za starije osobe. Provedbom ove mjere se kroz administrativnu jednostavnost smanjuje siromaštvo starijih osoba koje ne ostvaruju pravo na mirovinu, ublažava se stigma siromaštva te se smanjuje broj podnesenih zahtjeva za ostvarivanje i korištenje socijalne pomoći. Kroz provedbu projekata financiranih sredstvima Europske unije u sklopu mjere Unapređenje rada Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje pridonosi se cilju 1.4. Učinkovita, transparentna i otporna država Programa Vlade Republike Hrvatske 2020. – 2024. na način da će se povećati razina kvalitete usluga koje se pružaju korisnicima te osigurati učinkovitost rada HZMO-a kroz modernizaciju informatičkog sustava i temeljnih poslovnih procesa HZMO-a što doprinosi modernizaciji javne uprave. S obzirom na obuhvatnost i trajanje projekata njihova implementacija i učinci će se ostvariti u narednim razdobljima. Mjerom Nove elektroničke usluge Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ima se pridonijeti cilju 1.4. Učinkovita, transparentna i otporna država Programa Vlade Republike Hrvatske 2020. – 2024. tako da se olakša pristup uslugama HZMO-a. Elektroničkim uslugama HZMO-a želi se podići zadovoljstvo korisnika kroz dostupnost, pouzdanost i sigurnost. Uspostavom e-Zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja kroz pet novih usluga HZMO-a budućim korisnicima i umirovljenicima omogućena je predaja zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja putem sustava e-Građani. Usluga elektroničkog podnošenja MPP-1 obrasca te automatizacija i digitalizacija postupaka kontrole podataka o kojima ovise prava iz mirovinskog osiguranja dovode do smanjenja troškova obveznika vezanih uz nabavu papirnatih tiskanica te se pojednostavljuje i ubrzava prikupljanje nedostajućih podataka o stažu i plaći u postupcima kontrole obveznika te postupcima ostvarivanja prava. Ujedno time dolazi i do smanjenja administrativnih poslova za prikupljanje tih podataka. Uz to, uspostavljenim elektroničkim dohvatom povećava se ažurnost i raspoloživost podataka koji se izrađuju u postupku kontrole obveznika.

Uspostava regionalnih mirovinskih informativnih centara je novi iskorak u nastojanjima Vlade Republike Hrvatske da javna uprava bude servis građana i da služi zadovoljavanju njihovih potreba. Sama ideja za unapređenje kvalitete pruženih usluga temelji se na dosadašnjim iskustvima i saznanjima o sadržajima i uslugama koje građani i poduzetnici najčešće traže. Provedba ovih mjera važna je i zbog izazova globalizacije, digitalizacije društva i niza novih usluga koje stvaraju potrebu i izazov konstantnog educiranja. Svrha javne uprave je pružanje usluga, zbog čega korisnik tih usluga mora biti u središtu njenog rada.

Svrha mjere Uspješna apsorpcija sredstava iz Europskog socijalnog fonda/Fonda europske pomoći za najpotrebitije jest osiguranje financiranja projekata koji doprinose ciljevima OPULJP 2014.-2020., OPFEAD 2014.-2021. i PULJP 2021.-2027. i postizanje maksimalne stope ovjerenih sredstava (100%) prema Europskoj komisiji. S ciljem osiguranja kontinuiteta u financiranju projekata koji doprinose ciljevima Europskog socijalnog fonda važno je pravovremeno programiranje novog Programa 2021.-2027. te nastavak objave poziva na dostavu projektnih prijedloga kroz modalitete otvorenih i izravnih dodjela bespovratnih sredstava. Uspješnom apsorpcijom sredstava oba programska razdoblja postići će se ciljevi identificirani predmetnim programima u području zapošljavanja, socijalnog uključivanja, obrazovanja te zdravstva, u skladu s programom Vlade Republike Hrvatske 2020., cilj 2.1. Gospodarski oporavak i poslovno okruženje. Konkretno, novi Program financiran iz ESF+ bit će usmjeren na sljedeće ciljeve ulaganja: visoka razina mogućnosti zaposlenja, poboljšanje prilika za zaposlenje, ulaganje u izobrazbu i vještine, visoka razina socijalne uključenosti i iskorjenjivanje siromaštva, pogotovo kod djece i ranjivih skupina.

Radi ostvarenja cilja 4.1. Učinkovita, transparentna i otporna država Programa Vlade Republike Hrvatske 2020. – 2024. tijekom izvještajnog razdoblja doneseni su Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine, Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine, Nacionalni

plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine i Nacionalni plan za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2027. godine. Navedeni srednjoročni akti strateškog planiranja bit će realizirani u narednom razdoblju.

Koordinator za strateško planiranje

Ivan Vidiš, državni tajnik

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Ivan Vidiš', is written over a faint, dotted rectangular grid. The signature is fluid and cursive, with the first letter 'I' being particularly prominent.